

آیین نامه اعتباربخشی دوره پزشکی عمومی

مقدمه:

نظر به نقش و اهمیت اعتباربخشی برنامه در تضمین و ارتقاء کیفیت دوره پزشکی عمومی، این آیین نامه جهت تبیین ساختار، وظایف و فرآیند اعتباربخشی دوره پزشکی عمومی در دانشگاهها و دانشکدههای علوم پزشکی که در ساختار دولتی و غیر دولتی به تربیت پزشک عمومی می پردازند، تدوین شده است.

الف - تعاریف:

دوره: در این آیین نامه، منظور از دوره، برنامه آموزش پزشکی عمومی اجرا شده در دانشکدههای پزشکی دارای مجوز از وزارت بهداشت می باشد.

اعتباربخشی دوره: اعتباربخشی دوره فرآیندی است که طی آن یک بیانیه رسمی در خصوص کیفیت دوره آموزشی به دنبال خودارزیابی مبتنی بر استانداردهای مصوب شورای عالی برنامه ریزی و سپس ارزیابی بیرونی برنامه، توسط شورای گسترش وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی صادر می گردد.

استاندارد: معیارهایی که نشان دهنده سطح مطلوب عملکرد بوده و دوره توسط آنها مورد قضاوت قرار می گیرد. این استانداردها با در نظر گرفتن معیارهای علمی، اسناد بالادستی و شرایط قابل حصول در کشور، تدوین شده و از طریق نظرخواهی و اجماع صاحب نظران تکمیل گردیده و به تصویب مراجع ذیصلاح رسیده است.

خودارزیابی: ارزشیابی دوره پزشکی عمومی که توسط دست اندرکاران دوره و بر اساس استانداردهای ملی دوره پزشکی عمومی مصوب شورای عالی برنامه ریزی انجام می شود. این ارزشیابی در برگیرنده ارزیابی کمی و کیفی از نقاط قوت و محدودیت های برنامه بوده که هدف آن اصلاح و بهبود برنامه است.

ارزیابی بیرونی: ارزیابی بیرونی عبارت است از ارزیابی دوره پزشکی عمومی توسط ارزیابان بیرونی بر اساس آخرین استانداردهای ملی دوره پزشکی عمومی مصوب شورای عالی برنامه ریزی. این ارزیابی فرآیندی است برای ارزشیابی

کیفیت برنامه در راستای حرکت به سوی بهبود کیفیت در آموزش و دستیابی بهتر به اهداف دوره. ارزیابی بیرونی به طور معمول دربرگیرنده بررسی گزارش خودارزیابی، بازدید از دوره و تدوین گزارش ارزیابی بیرونی است.

تجدید نظر خواهی: درخواست تجدید نظر در خصوص نتیجه اعتباربخشی که توسط دانشکده مورد اعتباربخشی و بر اساس شرایط پیش‌بینی شده در این آیین‌نامه صورت می‌گیرد.

وزارت: وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی

شورای عالی برنامه‌ریزی: شورای عالی برنامه‌ریزی علوم پزشکی وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی

شورای گسترش: شورای گسترش دانشگاه‌های علوم پزشکی وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی

شورای آموزش پزشکی عمومی: شورای آموزش پزشکی عمومی وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی

کمیته اعتباربخشی دبیرخانه شورای پزشکی عمومی: کمیته اعتباربخشی برنامه پزشکی عمومی در دبیرخانه شورای پزشکی عمومی واقع بوده و وظیفه برنامه‌ریزی و تدوین سیاست‌ها، مقررات و ضوابط مورد نیاز و نظارت بر اجرای بهینه آنها را در راستای اجرای فرآیند اعتباربخشی دوره پزشکی عمومی به عهده دارد.

کمیته خودارزیابی دانشکده پزشکی: واحدی در هر دانشکده پزشکی، که به منظور سامان‌دهی فرآیند اعتباربخشی دوره پزشکی عمومی تشکیل می‌گردد. این کمیته با استفاده از ظرفیت کارشناسی و اجرایی دانشکده پزشکی و به منظور هدایت کلیه فعالیت‌های مرتبط با خودارزیابی در دانشکده پزشکی ایجاد می‌گردد.

ب- ساختار اعتباربخشی دوره پزشکی عمومی:

ماده ۱- برای انجام فرآیند اعتباربخشی دوره پزشکی عمومی، فعالیت‌ها و اقدامات در سه سطح دانشکده پزشکی، دبیرخانه شورای آموزش پزشکی عمومی، شورای گسترش انجام می‌شود.

۱-۱- شورای گسترش: شورای گسترش دانشگاه‌های علوم پزشکی کشور، تصویب آیین‌نامه اعتباربخشی و تأیید

نهایی اعتباربخشی مؤسسات و دوره‌های آموزشی را بر عهده دارد. کمیته اعتباربخشی دوره پزشکی عمومی که در

این آیین‌نامه شرح داده شده است، گزارش بازدید بیرونی به همراه پیش‌رأی اعتباربخشی دوره پزشکی عمومی را

به شورای گسترش ارسال می‌کند تا بر اساس رأی اعضاء، تصمیم‌گیری در خصوص موقعیت اعتباربخشی برنامه

مورد بررسی را اعلام نماید.

۱-۲- شورای آموزش پزشکی عمومی: شورای آموزش پزشکی عمومی دو نقش عمده در خصوص اعتباربخشی دوره پزشکی عمومی مشتمل بر تصویب شیوه‌نامه‌های مربوط به اجرای فرآیند اعتباربخشی و همچنین تعیین اعضای کمیته اعتباربخشی دوره پزشکی عمومی دارد.

۱-۲-۱- کمیته اعتباربخشی دوره پزشکی عمومی

کمیته اعتباربخشی به منظور برنامه‌ریزی، سیاست‌گذاری، نظارت بر انجام اعتباربخشی، بررسی گزارش‌ها و صدور پیش‌رای اعتباربخشی تشکیل می‌گردد. تعداد اعضای کمیته اعتباربخشی پزشکی عمومی ۱۳ نفر است که توسط دبیر شورای آموزش پزشکی عمومی پیشنهاد و توسط معاون آموزشی وزارت بهداشت ابلاغ دریافت می‌کنند. مدت عضویت در این کمیته ۲ سال خواهد بود. (مدت عضویت دانشجو یک سال می‌باشد)

۱-۱-۲-۱- اعضای کمیته اعتباربخشی دوره پزشکی عمومی

- دبیر شورای آموزش پزشکی عمومی (رئیس کمیته)
 - ۴ نفر از اعضای هیأت ممتحنه و ارزشیابی پزشکی عمومی
 - نماینده دبیرخانه شورای گسترش به انتخاب دبیر شورای گسترش
 - ۴ نفر از اعضای هیأت علمی دانشکده‌های پزشکی با سابقه فعالیت در زمینه اعتباربخشی برنامه، مؤسسه یا بیمارستان
 - ۲ نفر متخصص آموزش پزشکی با تجربه در زمینه ارزشیابی برنامه (ترجیحاً عضو هیأت علمی دانشگاه باشند)
 - ۱ نفر عضو دانشجوی پزشکی عمومی دارای سوابق تحصیلی و اخلاقی برجسته
- تبصره ۱: در انتخاب اعضای کمیته، مشارکت دانشگاه‌های مختلف مد نظر قرار گیرد.
- تبصره ۲: اعضای کمیته اعتباربخشی دوره پزشکی عمومی نمی‌توانند در کمیته خودارزیابی دانشکده محل خدمت خود حضور داشته باشند.

۱-۲-۱-۲- شرح وظایف کمیته اعتباربخشی دوره پزشکی عمومی:

- برنامه‌ریزی و تدوین سیاست‌ها، مقررات و ضوابط مورد نیاز در راستای اجرای فرآیند اعتباربخشی دوره پزشکی عمومی

- پیشنهاد تشکیل کارگروه‌های علمی مورد نیاز برای انجام پروژه‌های تحقیقاتی و اجرای آموزش‌های لازم

- پیشنهاد تدوین یا بازنگری استانداردهای دوره پزشکی عمومی به کارگروه علمی

- بررسی و تأیید گزارش ارزیابی بیرونی انجام شده توسط تیم بازدید بیرونی

- صدور پیش‌رأی اعتباربخشی دوره پزشکی عمومی بر اساس گزارش‌های خودارزیابی و ارزیابی بیرونی

- رسیدگی به تجدید نظرخواهی دانشکده‌ها در خصوص پیش‌رأی صادره

تبصره: آیین‌نامه داخلی کمیته اعتباربخشی در اولین جلسه کمیته، تدوین و به تأیید دبیر شورای آموزش پزشکی عمومی می‌رسد.

۱-۲-۲- دبیرخانه شورای آموزش پزشکی عمومی

کلیه امور اجرایی و هماهنگی بین گروه‌های درگیر در فرآیند اعتباربخشی دوره پزشکی عمومی به عهده دبیرخانه پزشکی عمومی است که شرح وظایف آن در شیوه‌نامه‌های مربوطه آمده است.

۱-۳- کمیته خودارزیابی دانشکده پزشکی

کمیته خودارزیابی به منظور هدایت کلیه فعالیت‌های مرتبط با خودارزیابی در دانشکده پزشکی تشکیل می‌شود و دارای یک دبیر می‌باشد که از بین اعضای هیأت علمی با سابقه مدیریتی انتخاب می‌شود. این کمیته می‌تواند دربرگیرنده ترکیبی از اعضای زیر باشد:

- مدیران دانشکده (رئیس، معاون آموزشی، معاون مالی اداری، معاون پژوهشی)

- نمایندگانی از مدیران گروه‌ها و مسئولین بخش‌ها

- نمایندگانی از اعضای هیأت علمی با تجربه و جدید (پایه و بالینی)

- نمایندگانی از دانشجویان پزشکی رده‌های مختلف

- مسئول و کارشناسان دفتر توسعه و اداره آموزش دانشکده پزشکی

- نمایندگانی از فارغ التحصیلان پزشکی

تبصره ۱: ترکیب نهایی اعضای کمیته خودارزیابی دانشکده پزشکی به پیشنهاد رییس دانشکده پزشکی تعیین و

توسط شورای آموزشی دانشگاه تأیید و توسط معاون آموزشی دانشگاه ابلاغ می شود.

تبصره ۲: شرح وظایف کمیته خودارزیابی در شیوه نامه های مربوطه آمده است.

ج- فرآیند اعتباربخشی دوره پزشکی عمومی

ماده ۲- شروع اعتباربخشی:

۱-۲- دانشکده پزشکی باید آمادگی خود را برای شروع فرآیند اعتباربخشی در بازه زمانی تعیین شده توسط

دبیرخانه پزشکی عمومی، از طریق معاونت آموزشی دانشگاه، به دبیرخانه شورای آموزش پزشکی عمومی اعلام

نماید. پس از موافقت با درخواست دانشکده، جدول زمان بندی خودارزیابی و ارزیابی بیرونی به همراه سایر

مستندات مورد نیاز در اختیار دانشکده متقاضی قرار می گیرد.

ماده ۳- خودارزیابی:

۱-۳- خودارزیابی با نظارت کمیته خودارزیابی در سطح دانشکده پزشکی و بر اساس استانداردهای مصوب ملی

دوره پزشکی عمومی انجام می شود. (جزئیات مربوط به انجام خودارزیابی در راهنمای خود ارزیابی آمده است).

۲-۳- گزارش خودارزیابی به همراه مستندات مورد نیاز پس از تأیید توسط رئیس دانشکده پزشکی و معاون

آموزشی دانشگاه به دبیرخانه شورای آموزش پزشکی عمومی ارسال می گردد.

ماده ۴- ارزیابی بیرونی:

۱-۴- پس از اعلام آمادگی دانشکده برای ارزیابی بیرونی، دبیرخانه شورای آموزش پزشکی عمومی اعضای تیم

بازدید را به کمیته اعتباربخشی پیشنهاد و با تأیید کمیته اعتباربخشی، ابلاغ اعضای تیم ارزیاب صادر می شود.

۴-۲- برای هر تیم ارزیابی بیرونی، یک نفر به عنوان سرپرست تیم توسط کمیته اعتباربخشی منصوب می‌شود. افراد تیم ارزیابی بیرونی باید از بین افراد غیر وابسته به دانشکده مورد ارزیابی (بر اساس راهنمای اخلاقی تدوین شده) انتخاب شوند.

۴-۳- چنانچه هر یک از اعضای تیم ارزیابی به هر شکلی در معرض تعارض منافع نسبت به برنامه و دانشکده مورد ارزیابی باشد، برای مراعات بی طرفی و عدالت، مکلف است موضوع را بلافاصله به صورت کتبی به رئیس کمیته اعتباربخشی اطلاع دهد. هر گونه تصمیم بر عهده کمیته اعتباربخشی خواهد بود.

تبصره ۱: اگر در حین یا بعد از بازدید مشخص شود که تعارض منافع وجود داشته و گزارش نشده است، موضوع باید برای بررسی و تصمیم مقتضی در کمیته اعتباربخشی مطرح گردد.

تبصره ۲: برون‌سپاری کلیه فرآیندهای مرتبط با اعتباربخشی به سایر نهادها و مؤسسات تا قبل از صدور رأی نهایی، پس از تدوین و تصویب آیین‌نامه‌های لازم با نظارت دبیرخانه شورای آموزش پزشکی عمومی قابل اجرا خواهد بود.

ماده ۵- انواع رأی نهایی در خصوص اعتباربخشی:

۵-۱- تأیید کامل صلاحیت: تمام استانداردهای الزامی را در حد قابل قبول تأمین کرده باشد. طول مدت این اعتبار ۵ سال است و در پایان مدت مجدداً اعتباربخشی انجام می‌شود.

۵-۲- تأیید مشروط صلاحیت: بیشتر استانداردهای الزامی را در حد قابل قبول تأمین کرده است. به نحوی که کیفیت کلی دوره مورد سوال نباشد. فرآیند اعتباربخشی بعدی بین ۱ تا ۳ سال بعد به تشخیص کمیته اعتباربخشی انجام خواهد شد.

۵-۳- تأیید مشروط صلاحیت با اخطار: تعداد قابل ملاحظه‌ای از استانداردهای الزامی را در حد قابل قبول تأمین نکرده است. به نحوی که کیفیت کلی دوره مورد سوال است. یا دو بار رأی تأیید مشروط صلاحیت گرفته باشد. فرآیند اعتباربخشی بعدی بین ۶ ماه تا ۱ سال آینده انجام خواهد شد.

۴-۵- عدم تأیید صلاحیت: بیشتر استانداردهای الزامی را تأمین نکرده است و در فاصله زمانی مشخص شده، بهبود قابل توجهی در استانداردها رخ نداده است، به نحوی که مجدداً در سطح مشروط صلاحیت با اخطار باقی مانده باشد.

۵-۵- تأیید راهاندازی: برای دانشکده‌های متقاضی تأسیس دوره پزشکی عمومی، استانداردهای کالبدی و استانداردهای الزامی متناسب با هر مرحله آموزشی دوره پزشکی عمومی را در حد قابل قبول تأمین کرده باشد. در این سطح، طول مدت رأی صادره متناسب با طول مدت مرحله آموزشی می‌باشد.

تبصره ۱: برای دانشکده‌هایی که هنوز یک دوره دانش‌آموخته نداشته‌اند، در پایان هر مرحله رأی نهایی اعتباربخشی متناسب با همان مرحله آموزشی صادر می‌شود.

تبصره ۲: در مواردی که دوره مورد اعتباربخشی تأیید مشروط صلاحیت را دریافت می‌کند، اجراء موارد زیر ضروری است:

- ارسال گزارش‌های دوره‌ای

- بازدید مجدد توسط تیم ارزیابی بیرونی بعد از فاصله زمانی مشخص بنا به رأی کمیته اعتباربخشی

ماده ۶- **تجدید نظر خواهی:** چنانچه مؤسسه به رأی صادره اعتراض داشته باشد طبق فرآیند زیر می‌تواند تقاضای تجدید نظر کند.

۶-۱- چنانچه دانشکده در خصوص پیش‌رأی صادره توسط کمیته اعتباربخشی، خواهان تجدید نظر باشد، ظرف ۲ هفته از تاریخ اعلام رأی، تقاضای خود را همراه دلایل و مستندات به دبیرخانه شورای آموزش پزشکی عمومی ارسال نماید.

۶-۲- کمیته اعتباربخشی تقاضای دانشکده را بر اساس مستندات تکمیلی بررسی و در خصوص پیش‌رأی تصمیم‌گیری می‌نماید. این تصمیم قابل تجدید نظر نمی‌باشد.

۶-۳- در صورتی که رأی شورای گسترش با پیش‌رأی کمیته اعتباربخشی متفاوت باشد، دانشکده مورد اعتباربخشی می‌تواند تقاضای تجدید نظر نماید. در این صورت:

۶-۳-۱- ظرف ۳۰ روز بعد از ابلاغ رأی شورای گسترش، دانشکده مربوطه می‌تواند درخواست تجدید نظر را همراه مستندات لازم به دبیرخانه شورای گسترش ارسال کند.

۶-۳-۲- در صورت اعلام درخواست تجدید نظر، کمیته‌ای مشتمل بر ۵ نفر خبره در زمینه آموزش پزشکی عمومی به انتخاب دبیر شورای گسترش تشکیل می‌شود این افراد نباید در کمیته اعتباربخشی و هیچ یک از مراحل ارزیابی بیرونی از برنامه مورد بررسی حضور داشته باشند.

۶-۳-۳- کمیته تجدید نظرخواهی ضمن بررسی درخواست و مستندات ارائه شده می‌تواند درخواست شواهد و مستندات اضافه از دبیرخانه شورای آموزش پزشکی عمومی یا دانشکده متقاضی تجدید نظر بنماید. در صورت نیاز، کمیته تجدید نظرخواهی می‌تواند بازدید از محل داشته باشد، یا از افراد کمیته اعتباربخشی و سایر افراد مطلع برای ارائه شواهد بیشتر دعوت نماید.

۶-۳-۴- کمیته تجدید نظرخواهی هیچ گونه اصلاح یا تغییری را که پس از بازدید اول ارزیابان صورت گرفته باشد را نمی‌پذیرد.

۶-۴- رأی نهایی پس از بررسی نتیجه تجدید نظر، ظرف ۴۵ روز توسط شورای گسترش صادر و به دانشکده اعلام می‌گردد.

ماده ۷: اعلام عمومی نتایج اعتباربخشی: دبیرخانه آموزش پزشکی عمومی می‌تواند نتایج اعتباربخشی دانشکده‌های پزشکی را به نحو مقتضی در اختیار عموم جامعه قرار دهد.

ماده ۸- ارزشیابی فرآیند اعتباربخشی: دبیر کمیته اعتباربخشی مکلف است به منظور اطمینان از کیفیت فرآیند اعتباربخشی، فرم‌های ارزشیابی فرآیند اعتباربخشی را تدوین نموده و با کمک تیمی که در روند بازدید بیرونی مشارکت نداشته‌اند، گزارش‌های سالیانه تهیه و به کمیته ارائه نماید.

این آیین‌نامه در ۳ بخش و ۸ ماده و ۹ تبصره در دویست و شصت و هفتمین جلسه شورای گسترش دانشگاه‌های علوم پزشکی مورخ ۱۳۹۷/۳/۲۷ به تصویب رسید.